

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), JANUARY 20, 1944

ŠTEVILKA (NUMBER) 16

Vse proge severno od Rima razbite

Ameriška letalska sila je povzročila silno uničenje; dovoz materijala v Rim mogoč samo po cestah

BAZA 15. AMERIŠKE ZRAČNE SILE V ITALIJI, 19. jan. — Ameriški bombniki so pretrgali vse železniške proge severno od Rima, na katere je nemška armada odvisna za dovoz municije in drugih potrebščin. Tako so poročali danes zrakoplovski veščaki, potem ko se je proučilo fotografije, ki se jih je vzelo iz zraka nad prizadetim teritorijem.

Od treh važnejših prog je sedaj odprta samo ena, ki teče ob vzhodni obali med Ancono in Pescara, ki dovažata material Nemcem, ki jim stoji nasproti osma britska armada. Nedavni zračni napadi ameriške sile so vsaj začasno ustavili ves promet na ostalih progah, posledice česar bodo Nemci občutili, kadar jim poidejo zaloge, ki jih imajo na roki. Dovoza materijala v Rim je sedaj mogoč edino po cestah, ki pa so tudi na mnogih krajih razdejane od bombnih napadov.

Wallace obtožuje kapital zarote proti ljudstvu; sviri pred brezposelnostjo

NEW YORK. — Podpredsednik Henry Wallace je imel preteklo soboto tukaj govor na konferenci 400 delavskih in liberalnih voditeljev, ki je bila sklicana, da razmotriva načrte povojne obnove, v katerem je naperil proti velikim bižniškim interesom v Ameriki obtožbo, da delajo načrte za povojno dobo, ki bo sigurno prinesla ameriški ljudstvu veliko brezposelnost, ako se jih pravočasno ne ustavi. Wallace je izjavil, da bodo morali narodni dohodki po vojni znašati najmanj 130 milijard na leto, da se bo moglo plačevati obresti na vojni dolg in preskrbeti delo za vse ljudi, medtem ko veliki bižniški interesi pripravljajo program, glasom katerega bodo narodni dohodki znašali samo 100 milijard dolarjev na leto.

Kapitalisti za sodelovanje z nemškimi trst
Wallace je v istem govoru ostro napadel "bižniške izolacioniste", o katerih je rekel, da upajo, čim bo vojna končana, "obnoviti dobičkanosne odnose z nemškimi trsti," ne glede na to, kakšne posledice bi to imelo na blagostanje ameriškega ljudstva.

Kadar se ustavi vojna naročila, bo ameriška produkcija padla za 40 milijard dolarjev, je rekel podpredsednik, in ako se že sedaj ne začne delati na načrtih, da se najde delo za ljudi, ki so sedaj zaposleni v vojni industriji, bo 10 milijonov oseb vrženih na cesto.

Vlada ima načrt za povojno obnovo
Wallace je v tej zvezi izjavil, da obstoji splošen vtis, da bo Barabard Baruch, gospodarški svetovalec predsednika Roosevelta, v kratkem predložil poročilo o tem problemu, v katerem bodo podane sugestije, kako lahko vlada pomaga industriji financirati prehod iz vojne v mirovno produkcijo. Glede "velikih bižniških izolacionistov" se je Wallace izrazil na naslednji način:

Mestna vlada bo nastopila proti "bingo" raketirjem

Odkar je bil v državi Ohio sprejet zakon, ki dovoljuje "bingo" za dobrodelne in cerkvene namene, se je ta forma gamblersstva v Clevelandu zopet silno razpasla, in kakor je bilo pričakovati, so se razni raketirski elementi priložnosti v polni vrsti poslužili, da izjemajo lahkovorne ljudi in polnijo svoje žepe. Policija je napram položaju brez moči, ker nima dovolj osebja, da bi kontrolirala bingo igralnice, ki se pojavljajo širom mesta kot gobe po dežju.

Z ozirom na to je mestna zbornica pripravila ordinanco, glasom katere bo moral vsak lokal, kjer se igra bingo, dobiti licenco in položiti posebno jamstvo. Ordinanca, ki bo predložena zbornici v sprejem, določa, da mora vsak bingo lokal, kjer se igra za več kot \$300, položiti dnevno bond v znesku \$100,000, kjer se igra za manj kot za \$300, pa se bo zahteval bond v znesku \$1000.

Predlagana ordinanca tudi določa, da se sme igrati bingo samo med 2. in 5. uro popoldne ter med 8. in 12. uri zvečer.

NOVA DRŽAVLJANKA

Mrs. Theresa Chernilogar je dne 17. januarja postala ameriška državljanica. Mrs. Chernilogar stanuje na 983 Addison Road. — Cestitamo!

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znank!

Rusija pravi, da Poljaki odklanjajo prijateljstvo

MOSKVA, 19. januarja. — V avtorativni reviji "Vojna in delavski razred" je bil danes priobčen članek, v katerem se proti poljski zamejni vladi in njenim simpatičarjem naperja obtožba, da ne želijo upostaviti prijateljskih odnosov z Rusijo.

Članek pravi, da so bile Hitlerjeve nade za razkol med zavezniškimi narodi za vselej pokopane na konferencah v Moskvi in Teheranu, da pa se morajo narodi dežel, ki so zavezničice Rusije v vojni, kakor tudi njih odgovorni voditelji razumeti prizadevanja, ki prihajajo od strani nacijskih elementov.

Članek žigosa "podtalno ruvanje Jefeističnih elementov v Zedinjenih državah in Veliki Britaniji, in poziva k očiščenju političnega ozračja "strupenih plinov", ki jih širijo nacija v pozikusu, da bi ustvarili razkol med zavezniškimi narodi.

Kar se tiče poročila v "Pravdi", da sta se dva angleška predstavnika tajno pogajala z Ribbentropom glede separatnega mira, je sovjetsko časopisje danes objavilo zanikanje angleške vlade, toda mistifikacija, ki je nastala po priobčitvi omenjene vesti, še vedno ni razčiščena.

DIREKTORSKA SEJA

Nocoj, ob 8. uri se vrši direktorska seja Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Vsi stari in novi direktorji so vabljeni, da se udeležijo.

Nacijske utrdbe pokajo pod ruskim ognjem, ki nima primere v zgodovini

VELIK MOST V JUŽNI AMERIKI SE PODRL

RIO DE JANAÍRO, 19. jan. — Brzojavne vesti iz Porto Alegre javljajo, da se je v provinci Rio Grande do sul podrl gigantičen most, ki je bil v procesu gradnje preko reke Das Antas, pri čemer je bilo mnogo oseb ubitih in ranjenih. Most je bil eden največjih v vsej Južni Ameriki in je imel biti v kratkem dovršen.

ZADNJI DAN ZA RACIJSKE ZNAMKE

Nocoj ob polnoči poteče veljavnost zelenih znank črk D, E, in F v racijski knjižici 4. Zelene znamke G, H in J bodo veljavne do 20. februarja. S temi znankami si lahko nabavite procesirano jedila.

Rjave znamke R, S, T in U v knjižici št. 3 za meso, sir, maslo itd., so sedaj v veljavi in potečejo 29. januarja, znamka V postane veljavna 23. januarja; znamka W 30. jan.; znamka X 6. feb.; in vse potečejo 26. februarja.

Znamka št. 30 v knjižici št. 4 je veljavna za 5 funtov sladkorja do 31. marca.

Znamka A-9 za tri galone gazolina zgubi svojo veljavnost v petek, 21. januarja.

LONDON, 19. jan. — Premijer Josip Stalin je danes objavil dnevno povelje, v katerem se naznanja, da je Rdeča vojska, ki napada zapadno od Leningrada, v teku zadnjih petih dni napredovala od 7 milj in pol do 12 milj in pol, in da je razširila svojo fronto na 25 milj. Rusi so iztrgali Nemcem utrjeno mesto Carskoje selo, ki leži 15 milj južnozapadno od Leningrada.

MOSKVA, 19. jan. — Ruske armade so v eni najbolj krvavih borb vojne danes sekale pot proti Baltiku skozi brezštevilne nemške utrdbe, ki so bile ohromljene od topniškega ognja, ki nima primere v zgodovini.

Brzojavke s fronte poročajo, da je med strašnim bombardiranjem zemlja vrela in se dvigala v svojih temeljih. Topniški fundamenti so frčali v zrak in eksplodirala so cela minska polja.

Dolgo pričakovana ofenziva, da se zdrobi izpostavljeno nacijsko krilo na obronku Leningrada, je naperjena proti jugu v smeri Oranienbauma ob finskem zalivu, 19 milj zapadno od stare ruske prestolice, in proti Novgorodu nad jezerom Ilmen.

Zadnje vesti s fronte

Zadnje vesti s fronte javljajo, da se Rusi borijo že globoko v nemških utrdbah, ki predstavljajo enega najbolj koncentriranih sistemov na svetu. Prva faza ruskih ofenziv, ki so bile podvzete ob istem času od dveh strani, so predrle nacijske utrdbe.

Uspeh prvega napada pod poveljstvom, gen. Leonida Govorova, je pripisovati sposobnosti Rusov, da so z masnim topniškim ognjem paralizirali celotni nemški sistem artilerijskega ognja globoko v zaledju.

Ruski topovi streljajo v salvah
Ruski topovi so kontrolirali vse cementirane utrdbe, sleherno topovsko instalacijo, in vse nemške obrambne pozicije nemških prednjih linij pod Oranienbaumom.

Sovjetski topovi so sipali ogenj na Nemce v salvah. Infanterija sovjetske vojske je udarila naprej in sledili so ji tanki. Tako so bili Rusi v stanju shediti s svojo oklopno opremo in jo porabiti v akcijah za zlomitve nemških utrdb.

Nemški jetniki onemeli od groze bombardiranja

Jate ruskih bojnih in Stormovnik napadalnih letal so s strojnimi in letalskimi topovi širile smrt in grozo med Nemci, ki so se dvignili iz zakopanih jarkov in utrjenih postojank za brezuspešen protinapad.

Vesti s fronte pravijo, da je bila kanonada sovjetske artilerije tako uničevalna, da kaj takega še ni videlo nobeno bojišče v zgodovini. Bombardiranje je bilo tako strašno, da so nemški jetniki, ki so bili privedeni na ruske poljeniške postojanke, onemeli od groze.

MALO VEČ BI LAHKO DALI, AKO BI POSKUSILI--ALI NE?

V torek se je otvorila kampanja četrtega vojnega posojila.

Vaša vlada želi, da podprete to posojilo s tem, da kupite vsaj bond za \$100 PO-LEG rednega nakupovanja vojnih bondov.

Morda ne bo šlo lahko in si boste morali kje drugje odtrgati, toda—

Ako fantje in možje v naših oboroženih silah žrtvujejo svoja življenja in ude—tedaj gotovo vi lahko posodite vsaj \$100, \$200 ali \$300, ali celo \$500.

Bodite zaveden Amerikanec—kupite bond za \$100 ŠE DANES.

Let's all BACK THE ATTACK!

Rdeči križ si postavi cilj za War fond od 200,000,000 dolarjev

WASHINGTON. — V mesecu marcu bo zahtevano od ameriške publike, da prispeva \$200,000,000 za War Fund, ki mora financirati obratovanje v vojni ameriškega Rdečega križa. Tako je izjavil predsednik Norman H. Davis ta teden.

Od tega zneska bo pripadlo 140,000,000 dolarjev nacionalni organizaciji za financiranje njenih potreb doma in v inozemstvu — približno 85% bo porabil Rdeči križ direktno za ameriško moštvo, ki služi v oboroženih silah, je dodal Davis. Preostanek vsote, katero se namestava nabrati, \$60,000,000, je približni skupni znesek zahtev, ki prihajajo iz 3,756 različnih lokalnih oddelkov, večji del za podporo moštva v službi in njihovih rodbin.

"Akoravno je cilj za 1944 največji znesek v zgodovini Rdečega križa", je dejal Davis, "je to vendar najmanjša vsota, ki more zadostiti neprestano naraščajočim zahtevam vojske in mornarice na podporo s strani Rdečega križa. Ogromnost naše naloge je danes večja kot kdajkoli prej. Ameriško ljudstvo še nikdar ni preslišalo poziva Rdečega križa. Prepričan sem, da bodo tudi v tej prihodnji kampanji nabiranja darovali z veliko uspešnostjo, ter tako omogočili naši organizaciji, da izpolni svojo nalogo napram oboroženim silam."

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KERENSKI O MEJNEM SPORU MED POLJSKO IN SOVJETSKO RUSIJO

V "New York Times" z dne 14. januarja je priobčil Aleksander Kerenski, ki je bil premijer ruskega revolucionarnega režima pred prihodom boljševikov k vladnemu krmilu, pismo, v katerem podaja ozadje mejnega spora med Poljsko in Rusijo. Pismo, pod katerim je podpisal tudi Aleksander Konovalov, ki je bil član kerenskijskega režima, je z ozirom na obstoječi spor skrajno zanimivo, ter se glasi:

Deklaracija sovjetske vlade z dne 11. januarja, v kateri se predlaga Curzonova linija kot baza sprave v mejnem sporu med Rusijo in Poljsko, nudi po najini sodbi zdravo podlago za rešitev tega vprašanja.

Podpisana sta sicer nasprotnika obstoječega političnega režima v Rusiji, toda se navzlic temu strinjata z omenjeno deklaracijo sovjetske vlade, da njen predlog predstavlja "zanesljivo podlago za trdno in trajno prijateljstvo med poljskim ljudstvom in sosednimi ukrajinskimi, beloruskimi in ruskimi ljudstvi."

Ne glede na to, kakšno odločitev bo napravila poljska vlada v tej zadevi, pa midva kot Rusi in preizkušena prijatelja neodvisne in močne Poljske upava, da bo naslednje prispevalo k razumevanju tega problema:

Dolga zgodovina rusko-poljskih odnosov je bila tragična, prepojena s krvjo in solzami skozi dolga stoletja. Trpeli niso samo Poljaki, temveč tudi Rusi. Pred dobo, v kateri je Poljska doživela vrsto razkosanj, je bila celo daljša doba, v kateri je Poljska vladala nad velikimi ozemlji, katerih prebivalstvo so tvorili Rusi, Belorusi in Ukrajinci. Prizadevanja za nasilno polanizacijo teh ljudstev niso prinesla nič bolj pozitivnih rezultatov kot program caristične Rusije, ki je poskušal Poljake nasilno spremeniti v Ruse.

Vojna med Rusijo in Nemčijo leta 1914 je zopet postavila poljsko vprašanje v ospredje. Ruska carska vlada je s privoljenjem Francije naredila načrt, da se vsa Poljska inkorporira v Rusijo na temelju avtonomije, kateri program pa je naletel na opozicijo ruskih demokratičnih strank, ki so zagovarjale kreacijo neodvisne Poljske.

Padec monarhije 12. marca 1917 je dovedel do ustanovitve demokratične provizorične vlade v Rusiji, katera je 29. marca 1917 proglasila neodvisno Poljsko kot enega svojih prvih činov. Podpisana sta bila člana omenjene provizorične vlade, ki je skoro neposredno po svoji sestavi pričela pogajanja s predstavniki poljskega ljudstva, tekoma katerih je bilo soglasno sklenjeno, da se napravi konec stoletnim tragičnim sporom in sovražnostim med Rusijo in Poljsko. V manifestu, ki ga je ruska provizorična vlada objavila 29. marca 1917, je bilo delno rečeno:

"Ruski narod, k si se osvobodil tiranije, v polni meri priznava pravico poljskega naroda, da sam odloča o svoji usodi. Provizorična vlada smatra ustvaritev neodvisne poljske države, obsegačice vse ozemlje s pretežno poljskim prebivalstvom, kot zanesljivo jamstvo miru v bodoči obnovljeni Evropi."

Ta predlog je imel odobritev predsednika Wilsona. Dne 8. januarja 1918 je predsednik v govoru pred obema zbornicama kongresa objavil svojih štirinajst točk; trinajsta izmed teh točk je velevala, da "naj se ustvari neodvisna poljska država, ki naj obsega vse teritorije, obljubene od nesporno poljskega prebivalstva, kateri naj se zagotovi svoboda in varen dostop do morja."

NEWYORSKA PISMA

Piše Frank Kerže

THE BATTLE FOR THE BALKANS

Ameriška korporacija, ki izdaja Free World Magazine, je aranžirala debato pri okrogli mizi, h kateri so bili med drugimi povabljeni in se tudi odzvali: Louis Adamič, Sava N. Kosanović in Bogdan Radica od Jugoslovancev.

Bilo je še precej drugih, katere mislim omenjati samo v kolikor se tiče direktno nas, Jugoslovancev, naših pravic, zahtev in meja. Med drugimi je bil pred vsem Gaetano Salvemini, po rojstvu in prepričanju stoddostni Italijan, po poklicu predavatelj na Harvardski univerzi za italijansko civilizacijo.

Razpravo pri okrogli mizi je vodil član korporacije Free World Louis Dolivet. Začeli so s splošnimi vprašanji, kako bi se uredil Balkan in njegovi narodi in povedali so vsak svoje mnenje. To ni vprašanje, ki bi se tikalo samo nas. Imamo mnogo drugih, ki so prav tako zainteresirani, kakor mi. Vsled tega je umljivo, da je mnogo navetov, želja in navodil, kako bi bilo najbolje.

Ne pisa bi tega članka, ko bi se šlo samo za Balkan. Toda med razpravo je prišlo na vrsto vprašanje naših meja z Italijo. To je pa naše notranje vprašanje in zato je samo prav, da pokleknemo našemu narodu, kako so nas zastopali tisti, ki so bili povabljeni.

Ko se je vprašanje o Balkanu samem že precej zavleklo in se obdelalo, kakor je komu prišlo na misel, je načel predsednik Dolivet vprašanje naših meja z besedami:

Mr. Adamič, ali hočete načeti razpravo glede meja?

Adamič: — Precej jasnje je vprašanje določitve meja — na severozapadu z ozirom na Italijo in na severu z ozirom na Avstrijo. Zelo dosti Jugoslovancev se globoko razburja glede tega. Jugoslovanci brez razlike, ali so na levi ali na desni, žele, da se nanovo razpravlja o celi zadevi. Mogoče pa je, da Osvobodilna fronta in Italijani neka sami od sebe rešijo to vprašanje. Zadnji dogodki v Jugoslaviji, to je med jugoslovansko osvobodilno fronto in Partizani na eni strani in italijansko divizijo na drugi, kažejo, da je tako. Verjamem, da se bo balkansko vprašanje (in tudi vprašanje, ki se nanaša na Balkan in Italijo), rešilo samo po smeri levicarjev — to se pravi, more se rešiti samo od levicarjev ali vsaj od ljudi, ki so pošteti.

(Predsednik pozove profesorja Salvemini, naj komentira na to vprašanje).

Salvemini: Mr. Adamič je pokazal s prstom na pravo točko, ko je izjavil, da morajo biti meje med Italijo in Jugoslavijo določene "od ljudi, ki so pošteti." Rekel bi, da od ljudi, kateri so se naučili iz evangelija, da so ne sme storiti drugim česar drugi ne store sami sebi. Problem italijansko-jugoslovanske meje je majhen, lokalni problem, ki se bo dal rešiti brez vseh težav, če bi vladal čez splošne pravice med dvema sosednjima narodoma in če bi tuje sile (z namenom, da se uveljavlja smrtonosna igra ravnotežja sil v neurejeni Evropi) ne dajale enemu, kar spada drugemu.

V zvezi s tem vas prosim, da vam povem kratko povest. Ko je rešila konvencija ameriške federacije dela v Philadelphiji;

po dvadnevni debati vstane nek italijanski delavec po imenu Lo Casto in pravi: gospod predsednik, na ti konvenciji vsak govori o "bratih in sestrah" ali "sestrah in bratih" in vsak izmed teh je en proklet lažnik. "Ne govorimo o bratih in sestrah. Peidimo iz neznanih višin splošnih govorov do resnice. Položimo vse naše kvarte na mizo. Ne pozabimo, da če je demokratska dobra volja nad vse potrebna za rešitev mejnega problema (in vseh problemov sploh), bi dobra rešitev rodila demokratično dobro voljo, medtem ko bi napačna rešitev uničila dobro voljo na obeh straneh. Jaz želim, da bi Jugoslavija in Italija sklenile nekak "Zollverein" (In jaz upam, da ga bodo), da bi meje med obema izgubile ves gospodarski pomen — tako, da bi lahko šel vsak iz Trsta do Ljubljane in narobe, tako, kakor se gre iz Newarka, New Jersey do New Havena, Connecticut, preko države New York, ne da bi se zavedali, da je kdo križal dve meji. Toda vprašanje meje mora biti urejeno, četudi bi ne bilo več politično ali ekonomsko, pač pa samo upravno. Slovenec ali Hrvat mora vedeti, ali naj plača svoje davke italijanski vladi, katera bo kot taka rajši podpirala italijanske šole, kakor pa slovenske ali hrvaške. Italijan mora vedeti, ali mora plačevati svoje davke slovenski vladi, katera bo zopet rajši podpirala slovenske in hrvaške šole, kakor pa italijanske. Koder je narod celotno slovanski ali italijanski, se to vprašanje lahko reši. Koder sta dva naroda pomešana, je mogoče rešiti zadevo samo z enakimi sporazumi, do katerih se mora, če treba, izsiliti spoštovanje tistih, ki gredo v narodnostnih vprašanjih v skrajnosti.

Ker ne govorim rad o "bratih in sestrah", zato mi bodi dovoljen, da kar naravnost povem, da nimam nobenega vprašanja glede Dalmacije. Dalmacija je slovanska. Kar se tiče zemlje vzhodno od Gorice, Trsta in pa od zapadne Istre, ne more imeti noben človek najmanjšega dvoma, da je naseljena s kompaktno slovanskim ljudstvom in je seveda pravično, da gre pod Jugoslavijo.

Nič ni bolj dolgočasnega, kakor če govori kdo o svoji preteklosti. Ampak v tem slučaju bi rad pokazal, da nisem tega prepričan od včeraj. Držal sem se enake izjave v letu 1914, potem vse med vojno in tudi med mirovnim pogajanjem. Italijanski nacionalisti so spremenili moje ime od "Salvemini" na "Slavemini". To je bila največja čast, ki me je kdaj dosegla v mojem življenju. Zdaj sem vesel, da se lahko še vedno držim te moje stare ideje — ki je pravzaprav ideja Mazzinija in vseh patriotov od Risorgimento.

Če preidemo do mest Gorica, Trst, in pa krajev zapadne Istre, ni zadeva več tako jasna. Ti kraji niso ne čisto italijanski niti čisto slovanski. So od dveh narodov, torej italijansko-slovanska zemlja. Štiristotisoč Italijanov je zbranih po mestih in trgih in štiristotisoč Slovanov je vse povzroč po ozemlju in nekaj tudi v mestih in trgih. Trst ima 240 tisoč Italijanov in 60 tisoč Slovanov. Večina teh Slovanov živi v predmestju, ki čisto odveč pričakovati, da se

bosta en srbski in en italijanski general sporazumela v tem, ali katerem drugem problemu. Če bi prišlo namreč do sporazuma, bi tsoala oba brez službe, ker bi ne bilo vzroka za vojsko in bi bile odveč vse armade. Rajši, kakor bi se zedinila za kak pošten sporazum, bi postala žrtvi krivice, da na ta način ohranita vsak v svoji domovini duha osvete. Sicer pa ni potrebno, da se zatekamo do generalov. Mi vemo, da je srbski ministerski predsednik Pašić silno protestiral, da bi se bila dala Dalmacija Italiji: opetovano pa je priznal v 1914 in 1917, da gresta Trst in Istra Italiji. Mi vemo, da je leta 1915 med pogajanj, ki so rodila nesrečno pogodbo londonsko, ruski minister vseh zadev, Sazanov, živahno protestiral proti italijanski zahtevi po Dalmaciji a se ni nikdar niti najmanje upiral italijanski zahtevi po Istri. Se jasneje govori o tem fakt, da so med mirovno konferenco iz leta 1919 predsednik Wilson in njegovi strokovnjaki, ki nikakor niso bili naklonjeni Italiji, potegnili mejo med Italijo in Jugoslavijo tako, da je pripadla zapadna Istra, Trst in Gorica Italiji. Že tedaj sem bil prepričan, da je bil Wilson v pravem. Danes še vedno trdim, da je imel Wilson prav, četudi bi bili Mr. Churchill, Mr. Roosevelt in Mr. Stalin drugačnega prepričanja. Položaj narodov je stalen in pravica narodov ne more biti odvisna od vojaških zmag ali porazov. Jaz sem globoko prepričan, da bi se moralo vzprejeti Wilsonovo mejo, kar mora potrditi vsak nepristranski strokovnjak. Prav nič bi se ne branil, da bi se ne dalo to vprašanje v roke mednarodnim strokovnjakom, kateri naj bi, upoštevajoč vse okoliščine, odločili tako, kakor se človeku zdi, da je najboljša. Odlog mednarodnih razsojvalcev ne bi mogel škoditi nikomur in njegovim sklepom bi se mogli upirati samo nacionalistični gangsterji. Če bi bili Italijani in Slovani dovolj pametni, bi to vprašanje rešili kar sami med sabo potem bi pa šli pred predstavnike velesil in jim povedali, naj kar skrbje za svoje lastne zadeve. Vsi drugi krajevni problemi med sosednimi narodi po Evropi naj bi se rešili na enak način. Ali se bo to zgodilo? Jaz prav nič ne upam.

Adamič: Jaz imam globoko občudovanje in spoštovanje do profesorja Salvemini. Imel sem ga, predno sem ga srečal in odkar sva se sestala je vse to prešlo v globoko osebno spoštovanje. Nerač bi rekel nekaj, kar bi bilo v nesporazumu z njim. Hočem pa poudarjati to, da če boho delali po ti vojski tako, kakor je bilo začeto in nadaljevano po zadnji vojni, potem ne bodo mogli shajati med sabo niti možje, ki so tako blizu skupaj, kakor jaz in dr. Salvemini. Potrebno je novo ozračje in to more priti samo, če se oživi in vzpodbuja demokratične, ali kakor jaz pravim, levicarske sile. Ker živimo še zmeraj pod nezdravimi razmerami iz prve svetovne vojne, hočem, da se povzdravi to: z vidika Slovenije in Jugoslavije je ozemlje, vzeto od Italije, precejšno, četudi se mogoče ne vidi tako od strani Italije.

Sem globoko hvaležen profesorju Salvemini, da je šel tako daleč in pristal, da se to vprašanje odpre nanovo. To je več kakor je storil katerikoli Italijan do danes.

(V nadaljnji razpravi se govori o fašizmu.)

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOSTI"

Vodja na Sredozemskem

Sir Henry Maitland Wilson je bil imenovan poveljnikom zavezniških čet na Sredozemskem, ter je sledil generalu Eisenhowerju. Wilson je preje poveljeval britskim četam na Sredozemskem.

Sin in vnuk predsednika

Poročnik Franklin Roosevelt ml., kaže svojemu sinu Franklinu, vnuku predsednika, njegov majhen parniški vzorec. Slika je bila vzeta na domu predsednika Roosevelta v Hyde Parku.

Oledenele konje so našli

Izredno najdbo je odkril ruski geolog, prof. Fedar Gijazov v Sibiriji. Na neki ekspediji v Srednjo Azijo je profesor, ki je zlasti proučeval oledenitev, našel v nekem hlevu, ki je bil prirejen pred kakimi 10.000 leti, devet zmrzlih konjev, ki so bili vsi opremljeni, kakor da morajo kar koj na ježo, in še popolnoma ohranjeni.

Hlev je v globini 15 m v mrzli pokrajini, in je ves iz desk in brun, ki so jih bili v bronasti dobi s sekirami obtesali.

Čudovito pri tej najdbi je najbolj to, da so konji, krasni rjavci, stali kot živi pri jaslih; ohranjeni je bilo še meso in kri. Tisočletja so te plemenite živali v taki prirodni oledenitvi nedotaknjeno stali, kakor da čakajo svojih gospodarjev, ki jih nikoli ni bilo.

Mogoče je tudi jezdece zalotil isti konec, in učenjak je raziskoval dalje, vendar ni našel nobenega oledenega človeka.

O vzrokih takšne nenadne oledenosti konj si znanstveniki niso na jasnem. Odkritje je tudi zato zanimivo, ker je oprema konj dovršeno izdelana, kar izpričuje, da so imeli tedanji ljudje precej umetniške priročnosti.

Anekdota

Cesar Franc Jožef je nekega obisku pri svoji prijateljici Katarini Schrattovi srečal gralega Girardija, po katerem je dobil slavniki posebne vrste strela. Girardi je obstal kak okamenel, ko je pred seboj del vladarja. Izgovoriti ni mogel niti besedice.

Francu Jožefu se je to zdelo. Namiznil se je ter vprašal slavnega igralca:

"Dragi Girardi, kako to, ne daste od sebe nobene besede? Kaj se je vendar zgodilo?"

Girardi je pogledal cesarja pljšnim očesom in rekel:

Vidite, tako je s človekom, nenadoma uzre pred seboj sarja ..."

KAKO JE SKRIVAJ OD NASAL DIAMANTE

Pri nekem izdelovalcu steklenih oči je pred več leti, kdor iz Južne Afrike naročil stekleno oko posebne vrste, ki bo spredaj navaden posameznik živega očesa, zadaj pa bi imel jamico.

Mojster je izdelal oko natanko po naročilu in ga odpredal. Seje po nekaj letih je izve, v kakšne namene je služilo to metno oko. Pri njem se je pojavil naročitelj sam in mu razložil vse namene in namenila očesa. Dejal je, da je bil, ko bil eno oko izgubil že v zgodni mladosti, več let zaplenjen v Južni Afriki pri iskanju diamantov. Znano pa je, da so pri kave takih delavcev silno strog, da ne bi kdo odnesel kakšnega demanta.

Ko odhajajoče delavce preiščejo do vseh kotičkov, kar bi bilo mogoče kaj skriti, pa omenjeni mož opazi, da ni nikdar ni bilo treba vzeti očesne votline stekleno oko in dati pregledati.

Kdo bi si pa tudi mogel misliti, da bi tudi tu moglo biti kaj skrivališče.

Tako je prišel na misel, ročiti si tako stekleno oko, ki bi zadal imelo majhno votlino, tako veliko, da bi se v njej lahko skrila demant in tako tihotapil mimo preglednikov. Naročil si je tako oko in s njim v nekaj letih nabral čisto premoženje, s katerim se je stara leta vrnil v domovino.

MOŽ, KI NE MORE UMRLI

Za znanstvenike je velika ganka življenje nekega mrtvega človeka. Mož je namreč trikrat umrl, pa je še živ.

Prvič je umrl med prvo svetovno vojno. Pobrli so ga bojišču in ugotovili njegovo smrt.

Z mnogimi drugimi mrtvimi ga položili v skupen grob, preden so grob zakopali, se prebudil in prosil za poživitev.

Drugič je umrl pred nekaj leti v neki bolnišnici. Dva dni je ležal na mrtvaškem odru, pa so ga položili v krsto, da ga odnesli v grob, se je prebudil.

Tretjič je umrl pred par leti. V njegovi postelji so ga našli mrtvega. Njegove sinove, čudna preteklost očeta, in so čakali s pogrebom. V bolnišnici se je čez dva dni spet prebudil in morda še danes je živ.

★ Kupujte vojne bonde! ★

CIGANKA

POVEST IZ
DOMAČIH
HRIBOVPredstavnik:
Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

"On bi že rad do velike noči odložil ali še na pozneje. Ampak nevesta — Lenčka, ta hoče čimprej pred oltar."

"Osojnikova rentlja sploh nikoli ne bo županja. Ravnjaku je že davno zoperna," je zagotvil Cenc.

"Med Lenčko in Ravnjakom pa je vendar vse prav in tako, kakor je za ženina in nevesto," se je nekdo oglašil.

"Cenc ima pod hrbtom kurje oči," se je norčeval Mlačnik. Osojnikin bratranec. "Se vedno ga jezi, ker mu je Osojnikova Franca figo pokazala."

"Cencu še nobena ni fige pokazala; fige sem kazal jaz!" se je razkuril čevljar.

"Hahahahahahaha!" "Seveda jih je kazal — pa sebi pod nos. Zdaj bi rad, da bi si jih še Lenčka," ga je dražil drugi.

"Ji ni treba. Njej jo je že Ravnjak. To vam rečem — in kar Cenc reče, to drži."

"Razloži nam, Cenc, in ne govori tako počrez!" ga je izzival tretji.

"Jaz že vem, kar vem; znam pa molčati."

"Tako pravijo vsi, ki nič ne vejo."

"Cenc je vedno tak: napihuje se in mogočeje. Iz muhe naredi komarja."

"Na svojem romanju sem se sešel z bodočo Ravnico in županjo. Da!"

"Kje pa? Kje? Morda na samem Bledu pri kakih ministrih?"

Ali pa na Pohorju kje pri kakem drvarju? Hahaha!"

"Ni kaka navadna kmečka; je imenitna mestna gospodična."

"Hoho! Kaj vsega ne poveš! Cenc, na, pij! Jaz dam za liter — Bog te živi, Cenc! Saj pravim: Bog ve, s kom se ti po svetu vse ne shajaš!"

Cencu je glava že gorela kakor razsvetljena buča, jezik ga je pa le še ubogal.

"No, pripoveduj, Cenc! Katera je namenjena za Ravnico? Kako ji je ime?"

"Ne pelji nas v skušnjavo!... Cenc je mož, Cenc ni čenča in ne izda skrivnosti."

"Ker je ne veš čenča ti!" "Ne, ne! Za nos ga je katera potegnila. Kaka taka mestna frklja ga je imela za norca, Cenc pa ji je sveto verjel. Cenc ti pobere vsako konjsko figo, če jo kje najde..."

"Jaz konjskih fig še nikoli nisem pobiral, tebe so pa že s kravjekom pod nosom, ko si na cesti obležal! — Tista pa tudi ni bila nikakršna mestna frklja, ampak poštena ženska, ki vedno resnico govori."

"Ali je iz Maribora?" "Ne. Samo zdaj je v Mariboru."

"Kje pa je ušla Ravnjaka?" "Ni ga ujela; po volji mu je bila in obljubil ji je, da jo po veliki noči vzame. Tudi prstan ji je kupil, takega, da je najmanj tisoč dinarjev vreden."

"Hoho, tisoč dinarjev! Hahahaha!"

"Ali mislite, da bo Ravnjak svoji nevesti takega za pet di-

narjev od kakega dalmatinskega bratca kupoval?"

"Ali si ga videl?"

"Videl. Na svoje lastne oči sem ga videl. In Urška, moja žena in gospa, ga je imela v roki in ga je na svojih lastnih prstih poskušala."

"Haha, jo bomo vprašali, če je res."

"Kaj bo res! Tista frklja je Cenca za norce imela."

"Pošteno dekle ni frklja."

"Pošteno dekle? Haha! Saj je še poznaš ne."

"Tri leta jo že poznam."

"Kako ji je ime? Pa ime povej, če hočeš, da ti verjame-mo!"

"Cenc je mož — in mož molči in ne čenča."

"Ko ne veš imena! Hahaha! Šema si! Jezikaš — pa nič ne veš."

"Kdo si upa to reči?!" je udaril po mizi. "Pokazal vam bom, da vem za ime."

"Le hitro! Povej, kako ji je ime!"

"Začne se s P, konča z A, na sredini pa je L. — Zdaj ničesar več ne povem. Ne uganete imena. Jaz ga vem."

"P-e, Pe, L-a, la — — Pe-la," so nekateri ugibali.

V tem se jih je že oglašilo štiri ali pet:

"Pavla! — Pavla! — Pavla!"

Cenc je zazijal in debelo pogledal, tako se je začudil. Kar verjeti ni mogel. Zmajal je s svojo razžarjeno glavo in dejal:

"Morda je Pavlina..."

"Pavlina ali Pavla, to je vseeno."

"Torej Pavlo bo vzel Ravnjak, ciganko?"

"Pavla ni nikakršna ciganka več," je zagrmel čevljar, "ampak lepa gospodična."

"Hahahahaha!"

"Da bi vzel Ravnjak ciganko, tega ti noben osel ne verjame."

"Mogoče je le. Saj se je presneto brigal za njo."

"Kaj se ne bi brigal, če se je namesto njega dala oklati!"

Sem in tja so letele besede in prav glasno je postalo. Sredi hrušča se je nenadoma prikazala Urška s svetilko. Cencu je na mah ugasnil okoli glave rdeči vinski žar in kar prebledel je. Ne! Ne! — si je mislil —, le zdaj ne! Korajža velja! Junak, na plan! Na dan! Ho! — Glavo je vzdignil in rekel z glasom kakor turški sultan:

"Gospa Urška, ali si spišoj? Pojdi domov! Kadar se može zberejo, da se o visoki politiki pomenijo, ni za ženske med njimi prostora. Jaz v domači politiki nimam volilne pravice, ti je pa v državni nimaš. Razumeš?"

"Ne, Urška mora ostati."

"Tička, sem pojdi!"

"Sem pojdi! Na, pij!"

"Urška, ali je res, da bo Rav-

njak vzel Pavlo, ciganko?" "Kdo je to rekel?" je zavpil Urška in vsa prebledela.

"Cenc pravi tako, tvoj stari. Pravi, da si Pavlin prstan ime-la v rokah," ji je zakrutil pijan glas na uho.

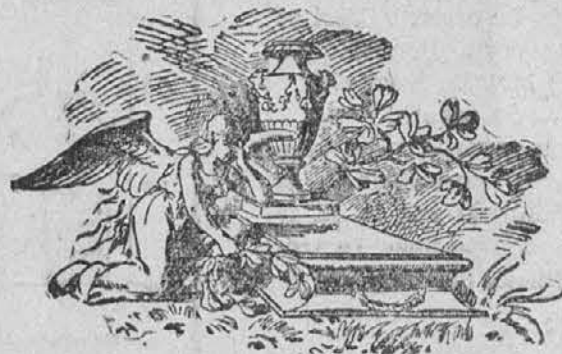
Tedaj se je zaletela v Cenca in mu pomolila pesti pod nos:

"Tli — čenča čenčasta, ti! Ali si moral vse počenčati!"

"Mojster Smola," je zlezel vase ko kup greha in ni črnil besede. Take se svoje ni videl. — Žena pa je pihala vsa divja: "To je tvoja državna politika, ti ti, ti — petelin na gnoju! Saj pravim: drugega vas ni, dedci presneti, sam jezik vas je!"

"Torej je le res?"

(Nadaljevanje)

Naznanilo in Zahvala

Globoko potrti od prevelike žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je nemila smrt posegla v našo družino in nam odvzela iskreno ljubljenega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

JOSEPH LUNDER

ki ga je Bog poklical k sebi in je po kratki boleznj spreviden s svetim izakramenti v bolnišnici v Bogu za vedno zaspal dne 17. decembra 1943 v starosti 64 let. Doma je bil iz vasi Pod Poljane, fara Velike Lašče. Po opravljeni pogrebni sveti maši v cerkvi sv. Vida je bil položen k večnemu počitku dne 21. decembra 1943 na Calvary pokopališče.

Globoko hvaležni se želimo tem potom pristrčno zahvaliti Msgr. Rt. Rev. B. J. Ponikvarju za obisk v bolnišnici in za podeljene svete zakramente, za molitve ob krsti pred pogrebom, za spremstvo iz Jos. Zele in Sinovi pogrebne kapele v cerkev in na pokopališče, za opravljeno sveto mašo in cerkvene pogrebne obrede in za ganljiv tolažilni govor v cerkvi. Enako se želimo tudi pristrčno zahvaliti Rev. Ludwig Virantu iz Madison, O., in Rev. Victor Cimpermanu, ki sta se udeležila pogrebne svete maše. Ravno tako tudi pristrčna hvala Rev. Louis Bazniku, ki so prišli pokojnega pokropiti.

Našo pristrčno zahvalo želimo izreči vsem sorodnikom in prijateljem, ki so nam bili v tolažbo in pomoč ter nam na en način ali drugi kaj dobrega storili v teh najbolj težkih in žalostnih dnevih kakor tudi vsem, ki so prišli blagopokojnika pokropiti, vsem, ki so z nami čuli in molili ob krsti ter se udeležili svete maše in pogreba.

V globoki hvaležnosti se želimo pristrčno zahvaliti vsem, ki so v blag spomin pokojnemu okrasili krsto s krasnimi vencji cvetja in sicer: Mrs. Mary Lunder družina, Mr. Steve Lunder, Mr. in Mrs. Adolph Lunder, Mr. in Mrs. Frank Race Jr., Mr. in Mrs. Frank Arko, Mr. in Mrs. Anton Primc, Mr. in Mrs. Frank Turek, Mr. in Mrs. John Gerbec, Mr. in Mrs. Rudolph Otoničar, Sr., Mr. in Mrs. Rudolph Otoničar, Jr., Mr. in Mrs. Tom Arko, Mr. in Mrs. Joseph Lunder, Mr. in Mrs. John Fabian, Mr. in Mrs. Andrew Doles in družina, Mrs. Theresa Petkovsek, Mrs. Johana Hlad in družina, Mr. in Mrs. Louis Rigler, Mr. in Mrs. Anton Petkovsek, Mr. in Mrs. Dusa in družina, Mr. in Mrs. Jacob Zagar družina, Mr. Frank Stefancic, Miss Gladys Stephan, Mr. in Mrs. Albin Fabian, Mr. John Levstik in družina, Neighbors from Parmelee Ave., Dr. in Mrs. Albert Breitbart, Teddy and Tom, Richman's Coat Shop No. 3, društvo Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ, društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 ABZ, društvo Presv. Srca Jezusovega (samostojno), The Press Room of Cleveland Shopping News, Employees of Willard Storage Battery, Personnel Dept. Willard Storage Battery, Local 88 U. A. W. - C. I. O.

Globoko hvaležni želimo tudi izreči našo pristrčno zahvalo vsem, ki so v tako obilnem številu darovali za svete maše, ki se bodo brale za mirni pokoj blage duše, namreč: Mr. Steve Lunder, Mrs. Mary Lunder, Miss Mary Lunder, Miss Josephine Lunder, Mr. in Mrs. Frank Arko, Mr. in Mrs. Anton Primc, Sr., Mr. in Mrs. Anthony Primc, Jr., Mr. in Mrs. Fr. Turek, Mr. in Mrs. Peter Kodric, Mr. in Mrs. Joe Lunder, Myron Ave., Mr. in Mrs. Rudolph Otoničar, Sr., Mr. in Mrs. Thomas Arko, Mr. in Mrs. A. Ostaneč, Mr. in Mrs. A. Jersan, Mr. in Mrs. John Adamic, Mrs. Mary Andolek, Mrs. Theresa Petkovsek, Mrs. Mary Peterlin in družina, Misses Fran in Josephine Zupancic, Mrs. Cook in Rose Johnson, Mrs. Pauline Stampfel, Mr. in Mrs. Emery Krizman, Pfc. Elmer Jancher, Mr. in Mrs. Frank Jancher, Mr. in Mrs. Andy Doles, Mr. Stefan Lunder, Mr. in Mrs. John Brod-nik, Edna Ave., Mrs. Johana Hlad, E. 64 St., Mr. in Mrs. Louis Rigler, Mrs. Belle, Mrs. Frank Debelak,

Mrs. Mary Bradac, Mr. in Mrs. John Milavec, Mr. in Mrs. Drobnič, Mr. in Mrs. Lawrence Petkovsek, Mr. in Mrs. Frank Zobec, E. 66 St., Mr. in Mrs. John Savage, Mr. in Mrs. Frank Shepec, Hale Ave., Mr. in Mrs. Frank Jasko, Mr. John Menart, Mrs. Dorothy Strnisa, Mr. in Mrs. Frank Zobec, Glass Ave., Mr. in Mrs. Ivansek, Mr. in Mrs. Frank Zakrajsek, Muskoka Ave., Mr. Pucel, Mr. in Mrs. John Hlad, Jr., Mr. in Mrs. Edward Fabian, Mr. in Mrs. Joe Brodnik, Mr. in Mrs. Bill Hocevar, Mr. in Mrs. Glavic, Addison Rd., Mr. Stefan Pirnat, Mrs. Mary Skully, Addison Rd., Mr. in Mrs. Frank Cimperman, Mr. in Mrs. Fr. Macerol, Mr. Anton Prijatelj, Mr. in Mrs. Frank Godic, Miss Ann Winters, Mrs. Jennie Luzar, Mr. in Mrs. S. Babbitt, Miss Ann Mahavalic, Mr. Frank Peterlin, Yale Ave., Mrs. Mary Hlad, Mr. in Mrs. Jos. Repar, Mrs. M. Ahlin, Mr. in Mrs. Klopik, Mr. in Mrs. Champa, Dusa družina, Mr. John Brodnik, E. 61 St., Mr. in Mrs. F. Kramer, Mr. in Mrs. John Turk, Mr. Anton Levstik, Jersan družina, Mr. in Mrs. Joe Heglar, Mr. in Mrs. Skoda, Mr. in Mrs. John Debevec, Mrs. D. Swirly, Mr. in Mrs. Joe Kuralc, Mr. in Mrs. Mostar, Mr. in Mrs. John Zakrajsek, Mr. in Mrs. Joseph Ponikvar, Mr. in Mrs. Jos. Strand, Mr. Andy Bajt, Mr. in Mrs. J. Marolt, Laurich družina, Zupancic družina, Mrs. Frances Modic, Mrs. Betty Jaklic, Miss Mary Adamic, Mrs. Erzen, Mr. in Mrs. Petric, Mrs. Mary Klemencic, Miss Frances Fortuna, Mr. in Mrs. Urbancic, Mr. Somrak, Mr. Louis Urban, Mrs. A. Walker, Mrs. L. Krawczyk, Frances Collins, Mr. Louis Yerse, Mrs. Ann Koblak, Mrs. A. Gergos, Mr. in Mrs. A. Omerza, Mrs. J. Arko, Baznik družina, Mr. in Mrs. F. Radel, Richman's Foundation, Richman's Coat Shop No. 3, Richman's Coat Shop No. 4.

Naša pristrčna zahvala naj velja vsem sledečim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago ob priliki pogreba, in sicer: Mr. Steve Lunder, Miss Gladys Stephan, Mr. Anton Primc, Mr. Jack Zagar, Mr. Frank Jancher, Mr. Anton Petkovsek.

Naša pristrčna zahvala naj bo izrečena tudi Mr. in Mrs. Andrew Leksan za njih dar za nagrobni spomenik.

Nadalje naj sprejmejo našo pristrčno zahvalo člani društva Glas clevelandskih delavcev št. 9 SDZ, društva sv. Janeza Krstnika št. 37 ABZ in Presv. Srca Jezusovega (samostojno), ki so se udeležili svete maše in zadnjega spreveda, posebna pristrčna hvala pa članom, ki so nosili krsto in ga spremili na njegovi zadnji zemeljski poti ter ga položili k večnemu počitku. Enako tudi izrekamo našo iskreno zahvalo uradnikom omenjenih društev, ki so vse tako točno uredili za hitro izplačilo posmrtnine.

Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem, ki so izrazili simpatije s poslanimi sožalnimi kartami.

Našo pristrčno zahvalo želimo izreči pogrebniemu zavodu Joseph Zele in Sinovi za darovano krasno odejo za v krsto pokojnega in za vsestransko prijazno naklonjenost in za izvrstno vodstvo pogreba.

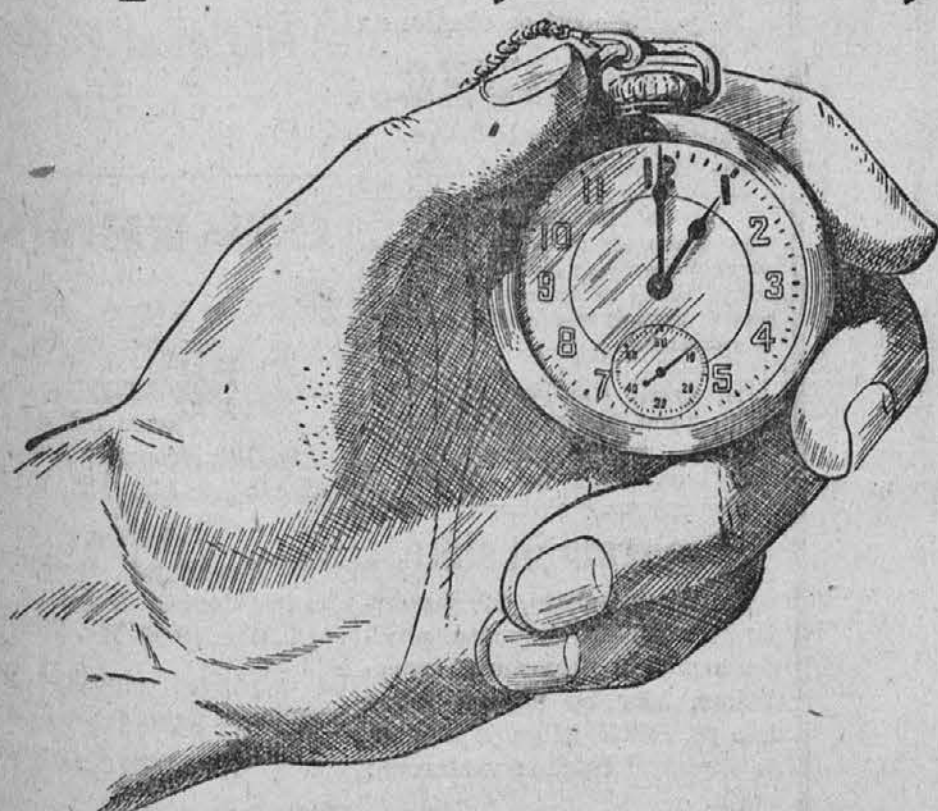
Slučajno, če smo katero ime pomotoma izpustili, se jim želimo ravno tako najpristrčneje zahvaliti in prosimo, da nam oprostite.

Preljubljeni in nikdar pozabljeni soprog in dragi skrben oče, težko nam je pri srcu, ker Tebe, ki smo te tako iskreno ljubili, ni več med nami, ker Bog Te je že poklical k sebi in moral si se ločiti od svojih dragih. V ljubezni in hvaležnosti Te bomo ohranili vedno in v solzah zatopljeni pošiljamo prošnje k Bogu, da naj Ti podeli večno srečo v večnosti in zaslužen počitek v hladni ameriški zemlji.

Zalujoči ostali:

FRANCES LUNDER, soproga
JOHN, JOSEPH in EDWARD, sinovi
FRANCES poročena Fabian, AGNES in JOSEPHINE, hčere
MILLIE, sinaba; FRANK, zet WAYNE, vnuk; LORRIENE, vnukinja

Cleveland, Ohio, 20. januarja 1944.

Minute mnogo
pomenijo v vojni

Kadar so linije na daljavo v drenju, bo operatorica rekla

"PROSIM, NAJ NE BO VAŠ
GOVOR NAD 5 MINUT"

Dober vzrok je za to. * Ima namen pomagati vsakemu za boljše po-strežbo. * V petih minutah lahko dosti poveste. * Morda boste pri-hodnji klic na daljavo skrajšali na tri minute. * To bi bilo še boljše.

Buy War Bonds for Victory

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

GOSPA VERA

FRANCE BEVK

(Nadaljevanje)

28.

Ta večer je stopil Krševan z resnim obrazom v kuhinjo in poiskal ženo na balkonu.

"Vera! Pojdi z mano!"

Gledal je tako resno, da se ni mogla ustavljati. Šla je. Podobnost njenega moža z morilcem ji je bledele pred očmi. Previdno se je ozrla po kuhinji, da bi našla predmet, s katerim bi se lahko ubranila. Na mizi je ležal kuhinjski nož. Tiho ga je pomaknila do sebe.

Krševan je meril kuhinjo z odločnimi koraki. "Uničila naju boš!"

Njegov pogled in njegov glas sta bila tako premagujoča, da je morala odgovoriti:

"Ti uničuješ!"

"Jaz? Jaz sem zakričal v svet blazno laž, da bom že jutri na cesti!"

"Kaj?" je prevzelo Vera za hip. Nato je zopet padlo: "Zame ni treba služiti."

"Samo za te?"

"Otrok nimava."

"Dobro. Ne otrok in — recimo, ne tebe. Za koga sem se kopal do kruha? Ali ti razpolagaš z menoj?"

"Kaj si svoboden, ko si zvezan z mano?"

"Seve varaš! Boga ne boš varala! Ne boš uničila mene, ko uničuješ sebe. Z mojim življenjem ne razpolagaš, če si mi že srečo ubila."

Stala sta si nasproti. Strast je naraščala v obeh.

"Da, moj si, moj si! Izmuznil bi se rad. Isto pot boš šel ko jaz! Isto..."

"Isto..."

"Niti ene minute preko moje smrti ne smeš živeti. Ne boš se mi rogal!"

Štiri oči so se gledale ko štiri zveri. Nova spoznanja so se vžigala v zenicah in padala kot žerjavica v dušo.

"Ne govori o smrti!" se je branil Krševan. "Ne ubiješ me!"

Po kratkem molku obeh, kot da je sto misli drvelo ta čas skozi možgane:

"Kako si me zavezala, ženska! Zdej te vidim v poročnem venecu, kako se smeješ. Igrala si se z menoj. Kadar se ti je poljubilo, si me strla ko dete igračo. Opljuvala si zakon! Ubila si vse, samo da si dokazala, da gospoduješ. Dušo si vzela in niti skorje kruha mi ne privoščiš."

"Vidiš, ne vem nič, ne zakaj, ne odkod je prišlo. Vem samo eno: konec mora biti! Do jutri ti dam odloga. Povej vse, da se"

razjasni... Če pa vztrajaš... grem od tebe, daleč proč, kamorkoli..."

"Ne greš!" je siknila Vera. "Ne greš; z mano boš!"

"Do jutri, ti rečem! Prisegam ti!"

Dvignil je tri prste. V Veri se je nekaj prevrglo. Pomislila je, nato je dejala: "Do sobote!"

"Teda — do sobote!"

I da bi ne govorila več o tem, je odšel skozi vrata. Žena pa je zgrabila kuhinjski nož in ga je vrgla z vso silo po mizi. Ta trenutek je imela občutek, da je premagana.

29.

Vera je vedela, da mora vozeti do danega dne razvozlati. Nekaj je bilo treba storiti.

Mržnja do moža je bila skrbno prikrita, v resnici, pa je z njegovo grožnjo, da ji uteče, narasla. S to grožnjo je bila v nevarnosti njena neoporečna pravica do posesti, ki je njen mož. Beg moža je najhujše, kar se more ženi zgoditi; krivda ostane vsaj pred svetom na nji.

Gospo Vera je pričela mučiti morilna misel. Že poprej je večkrat nezavedno in nehoti spreletela njene možgane. Svojega moža je videla v duhu na mrvaškem odru. Predstavljala si je sebe svobodno. Te misli so bile bežne; mučile so jo nekaj trenutkov in izginile. Jedva zdaj so se prebudile in močneje zažvele.

Z mržnjo in sovraštvom se je pričela prebijati tudi misel na smrt. Zelela si je, da bo nevdružno stanje, v katerem se nahaja, izbrisano na katerikoli način. S smrtjo! S katero smrtjo? Da bi sama posegla v odločevanje med življenjem in smrtjo svojega moža, tega ni mogla misliti.

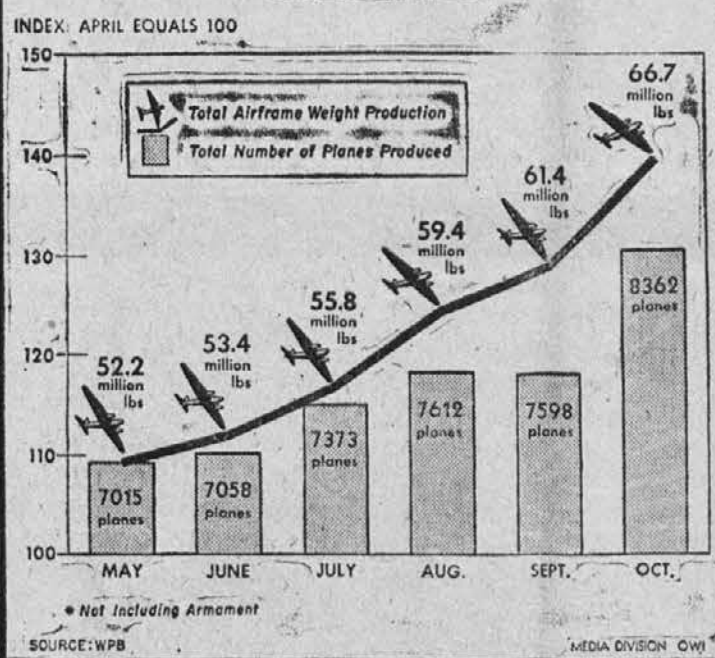
Edino v trenutku, ko je v obrazu svojega moža zagledala obraz morilca iz časopisov in tedaj, ko se ga je v svoji bojzani bala in prišla za nož, jo je v hipu spreletelo nekaj čudovitosti, da pozneje ni smela misliti na to. Zdelo se ji je, da se je hotela roka sama dvigniti in zadati bodljaj.

Tiste dni je gospa Vera brala v časopisih poročila o porotni obravnavi. Pred poroto je stala ženska, ki je umorila svojega moža. Veri se je tresla roka, v kateri je držala časopis. Ničesar si ni zapomnila razen sodbe. Žensko so oprostili. Sodniki so imeli gole zakone, po-

MILITARY PLANE PRODUCTION

SHOWING MONTHLY OUTPUT & INCREASE in airframe weight and number of planes

MAY-OCTOBER, 1943

rotniki so imeli golo srce. Oseparili so pravico.

Vera je sedela dolgo s časopisom na kolenih in ga ni dala iz rok, njene misli so bredle Bog ve kje.

Se tisti večer je govorila s črnolaso gospo in dejali sta:

"Oprostili so jo..."

"Morate vedeti!" je dejala črnolasa gospa, ogorčena nad tem, da bi moglo biti drugače.

"In vendar ga je umorila."

Gospa Vera je poudarila zadnjo besedo.

"V takih slučajih vselej oprostijo... Bil ji je nezvest..."

"V takih slučajih..." je umoru in o nekaznivosti umoponovila Vera mehanično. Vse se ji ujemale v njeni misli. Iz

dna duše pa je začelo vstajati nekaj temnega, zamolklega in se spajalo z njeno zavestjo...

"Kaj mislite!" je razlagala črnolasa gospa z malomarnim glasom, kot da govori vsakdanjosti. "Če bi mi bil moj mož nezvest — samo enkrat bi mi bil... Se detemorilke oprostite."

Gospa Vera jo je zrla ko razodeto čudo. Ni je slišala nič več. Bavila se je samo s svojo dušo. To ji je bilo dovolj in preveč.

30.

Ta dan, ko je slišala besede o umoru in o nekaznivosti umoponovila Vera mehanično. Vse no, speče na dnu. Misel se jo je

prijela kot zajedavka in jo je rezala globlje in globlje v meso.

Tudi, kadar je hotela misliti kaj drugega, se je ta misel redno ponavljala.

Grozno ji je bilo, ko je videla ponovno pred svojimi duševnimi očmi možovo okrvavljeno brado in prsi, v vratu pa je zevala velika rana. V polgrozi je zaprla oči, tedaj pa se je kri razlila vsepovsodi, da je gledala neizmerno krvavo veselstvo, dokler ni odprla trepalnice.

Ah, ne, ne! Nemogoče je! In grajala je samo sebe. Gnusila se je sebi! Prekričati je hotela glas, ki je bobnel iz temne globine človeka.

Kaj naj večno trpim? Kaj naj se mučim do smrti? Laže mi. Niti zlih dejanj mi noče priznati.

Šla je v spalnico, stopila je na balkon. Videla je možovo krvavo brado in rano na njegovem vratu.

Saj jo sovraži. Saj jo je davil. Sovraži jo, ker mu je v napotje. Ali se ne bo nekoč dvignil, se ji približal tiho, gledal jo kratak čas v oči, nato pa bo stegnil prste in jih skrčil v njen vrat...

"O joj!" Vzkliknila je. Ta misel ji je zledenela kri. — Ona pa bo tedaj sama. Branila se bo, otresala z nogami, on ji bo pokleknil nanje, z rokami mu bo pulila brado; vse zaman...

Kaj naj stori?

CLEVELAND ORCHESTRA

Dr. Frank Black, gost-dirigent
SEVERANCE četrtak, 20. jan.
DVRANA sobota, 22. jan.
BRAHMS-WAGNER PROGRAM
v Severance dvorani CE. 7300

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO.'S BASEMENT

PREMEŠČENI -- iz našega ZGORNJEGA oddelka čevljev!

4.98 do 6.00 Suede čevlji

Nad 1000 parov znižanih v ceni za razprodajo!

Da, enaki čevlji kot ti so se prodajalo po 4.98 do 6.00, poleg racijske znamke — sedaj jih lahko kupite za borih 2.98 BREZ racijske znamke! Gotovo je to izborna prilika za ženske, ki upoštevajo vrednost! Mnogo popularnih izdelkov, katere boste takoj spoznali — stili za cestno, športno in praznično nošo. Vsi čevlji iz črne ali rjavega suede... razne vrste pet... različne mere od 4 do 10.

Ne sprejemamo naročila po pošti in telefonu. Vsi nakupi končno-veljavni

The May Co. Basement

2.98 par

RAZPIS LETNE DELNIŠKE SEJE

korporacije

SLOVENSKEGA DOMA NA HOLMES AVE.

ki se vrši

V NEDELJO 23. JAN. ob 1. uri popoldne

v prostorih korporacije.

To vabilo je smatrati za uradno vabilo

Za direktorij

Louis Jerkič, tajnik.

AMBULANCA

Ne vedno, ampak samo takrat, kadar biti mora, se rabi ambulanco. Mi imamo ambulanco za izredno postrežbo samo za v ta namen. Narejena je za to izredno postrežbo. Kadar kdo tako oboli, da mora v bolnico, pokličite Grdinovo ambulanco. Na razpolago je vsak čas, po noči ali po dnevi. Pokličite: Henderson 2088.

KOLENDARJI

Grdinovi koledarji na stenah so poznani že nad 35 let. Imajo velike številke, poleg tega vremenska naznani, katera so do sedaj vedno prav naznani, vreme ter nosijo slike s spremembo vsak mesec. Dobili jih boste v Grdinovih prodajalnah. Farmerji pa, ki se nahajate izven Clevelanda, nam pošljite naslov in Vam bomo poslali koledar brezplačno vsem, ki se nahajate v državi Ohio. — Pišite na:

A. Grdina in Sinovi

1053 EAST 62nd STREET

CLEVELAND, OHIO

Za delavce

DIP TANK BARVARJI
TRUCKERS
STROJNI RIVETTERS
RIVETTERS POMAGAČI
STROJNI OPERATORJI

in

POMOČNIKI

SHEAR OPERATORJI

Drugi in tretji shift

Plača od ure

The Cleveland
Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

Za delavce

DELAVCI

Za delo znotraj in
zunaj

Dobra plača od ure

The White
Motor Co.

858 E. 79 St.

West Steel Casting
Co.

805 E. 70th St.

Squeezer, Floor in Bench livarji, molderji, Core Makers, pomočniki, Chippers, brusarji. — Dobra plača s priliko do zasluzka od kosa.

ISČE SE

izurjenega mesarja.

Podrobnosti se poizve pri
ELEANORE PROVISION
771 E. 152 St.

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu

48-ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon
Co., Inc.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv.
šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali

700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zv. do 5. zv. dnevno
razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se
zahteva

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

Mali oglasi

2 sobi

se odda v najem eni ali dvema osebama. Vpraša se po 4. uri popoldne na 14313 Sylvia Ave.

Mali oglasi

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEND. 3028

"You can get it at Grdina's"

FLATLUX

Senzacijska nova stenska "flat" barva. Pokrije z enkratnim barvanjem, brez znakov čopiča. S to barvo lahko pokrijete vsako površino, tudi stenski papir. To "oljno" barvo lahko umijete, ni mešanica paste in vode.

\$2.45 galona

Grdina
Hardware

6127 St. Clair Ave.
EN. 9559

PRODA SE

izvrstno hišo za 2 družini, 10 sob, na Norwood Rd.

3 hiše, vsaka za eno družino, blizu St. Clair Ave. in E. 55th St. Ena je z 9 sobami, in bo kmalu prazna, druga ima 4 sobe, tretja pa 5 sob.

Na E. 69 St. hiša za 2 družini, 12 sob, ter hiša za eno družino, 3 sobe.

Na Hale Ave., v Collinwoodu, hiša za 2 družini, 8 sob, prazna.

Za podrobnosti se obrnite na

J. TISOVEC

1366 Marquette Ave.

blizu St. Clair in East 55th St.

CE POTREBUJETE

novi streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

Program in slike

Prihodnjo soboto, 22. januarja, bo v Knausovi dvorani predstava slik in program z razvedrilom, kjer bo oddano ročno delo ge. Sintič, ki ga je izdelala za pomoč trpečim v staremu kraju.

Slikovni program bo iz novih slik. Vstopnina bo 25c. Vsi dohodki gredo za v pomoč zgoraj omenjenim. Prireditve se vrši pod avspicijo kluba narodnih noš. Slike bo kazal Mr. Anton Grdina.

Vam zatekajo noge?

Z gumijasto elastičnimi nogavicami si boste preprečili bolečine nog, če vam ob koncu dneva zatečejo noge. Splačalo se vam bo kupiti par teh nogavic na poskušnjo.

Mandel Drug

15702 Waterloo Rd.